

§ 163

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ym. talousarvioaloitteesta koskien iäkkään henkilön kuljetustuen laajentamista 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa

HEL 2022-003301 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ari Lallo, suunnittelija, puhelin: 310 21650
ari.lallo(a)hel.fi
Janne Pitkänen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 41108
janne.pitkanen(a)hel.fi
Niko Reunanen, kuljetuspalvelupäällikkö, puhelin: 310 51991
niko.reunanen(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 iäkkään henkilön kuljetustuen laajentaminen 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa, Nuorteva Johanna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ja 11 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että myös sosiaalihuoltolain perusteella voidaan jatkossa harkinnanvaraisesti myöntää iäkkäälle henkilölle 18 yhdensuuntaista matkaa tukemaan toimintakykyä ja ennaltaehkäisemään so-

siaalista syrjäytymistä ja tälle varataan tarvittava lisämääräraha toimialalle.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että ensisijaisesti on turvattava vammaispalvelulain mukaiset matkat, joihin vaikeimmin vammaisilla henkilöillä on subjektiivinen oikeus. Lisämäärärahaa ei ole varattu harkinnanvaraisille matkoille, eikä ehdotettua lisämäärärahaa ole huomioitu talousarvioehdotuksessa. Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Kuljetuspalvelut

Kuljetuspalveluja järjestetään vaikeavammaisille henkilöille subjektiivisena oikeutena vammaispalvelulain (1987/380) perusteella. Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (1987/759, 4–6 §) mukaan kuljetuspalveluihin kuuluvat ne kuljetukset, jotka ovat tarpeellisia vaikeavammaisten henkilöiden jokapäiväisen elämän kannalta. Liikkumista tukevia palveluja voidaan järjestää myös sosiaalihuoltolain (2014/1301) perusteella. Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumisen tuki on määrärahasidonnainen ja harkinnanvarainen etuus. Arvioitaessa asiakkaan tarvetta sosiaalihuoltolain mukaiseen liikkumisen tukeen kuljetustukena huomioidaan myös asiakkaan tosiasialliset mahdollisuudet kustantaa matkansa itse.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

- 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjautulla harjoittelulla
- 2) saattajapalveluna
- 3) ryhmäkuljetuksina
- 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset
- 5) muulla soveltuvalla tavalla.

Julkista liikennettä korvaavaa palvelua ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Mikäli toimintakyvyn heikentyminen ei ole kokonaan esteenä julkisten liikennevälineiden käytölle, ohjataan asiakkaita käyttämään ensisijaisesti palvelulinjoja ja kaikille soveltuvaa matalalattiaista julkista joukko-liikennettä.

Kustannusvaikutukset

Ehdotettu muutos lisätä sosiaalihuoltolain mukaisia matkoja 18 matkaan kuukaudessa lisäisi nykyisellä asiakasmäärällä kyseisiä matkoja 30 000 matkalla vuodessa, mikäli noin 10 prosenttia asiakkaista käyttäisi kaikki ehdotuksen mukaiset 18 matkaa kuukaudessa. Tämä lisäisi matkapalvelujen kustannuksia nykyisillä sopimushinnoilla noin 1,3 miljoonaa euroa. Mikäli noin puolet nykyisistä asiakkaista käyttäisi kaikki ehdotetut lisämatkat, nousisivat vuotuiset lisäkulut lähes 6,7 miljoonaan euroon matkamäärän kasvaessa 180 000 matkalla. Lisäkustannuksia kertyisi myös kuljetuspalvelujen kilpailutuksen sekä muiden matkojen kerrannaiskustannusten myötä. Helsingin alueen nykyinen taksikalusto ei tulisi riittämään näin suureen matkamäärän kasvuun. Muutos johtaisi uuden taksikaluston hankintaan, joka jo sinällään nostaisi tarjoushintoja.

Vammaispalvelulain perusteella myönnettävä kuljetuspalvelu on subjektiivinen oikeus, jonka on toteuduttava. Vammaispalvelulain perus-

teella myönnettyillä toimilla turvataan haavoittuvassa asemassa olevien palvelut. Kustannusten nousu sosiaalihoitolain mukaisten matkojen määrän nousun myötä voisi vaarantaa vammaispalvelulain mukaisten matkojen toteuttamisen. Sosiaalihoitolain mukaisten matkojen määrän nostamista 18 matkaan kuukaudessa ei voida näin ollen toteuttaa. Kustannusten nousua ei myöskään ole huomioitu talousarvioehdotuksessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Liikkumista tukevilla palveluilla tuetaan niiden ihmisten mahdollisuuksia muun muassa asiointiin ja harrastamiseen, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä toimintakykyä alentavan syyn vuoksi. Vammaispalvelulain perusteella myönnettyillä toimilla turvataan haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten subjektiivisen oikeuden piirissä olevat palvelut, minkä vuoksi niiden toteutumisen varmistaminen on erityisen tärkeää.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Johanna Nuortevan ja 11 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien iäkkään henkilön kuljetustuen laajentamista 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ari Lallo, suunnittelija, puhelin: 310 21650
ari.lallo(a)hel.fi
Janne Pitkänen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 41108
janne.pitkanen(a)hel.fi
Niko Reunanen, kuljetuspalvelupäällikkö, puhelin: 310 51991
niko.reunanen(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 iäkkään henkilön kuljetustuen laajentaminen 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa, Nuorteva Johanna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano